

Uzun süredir gündemi meşgul eden ve Türkiye’de ilk defa İş Sağlığı ve Güvenliği konusunu kapsamlı bir şekilde ele alan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kabul edilerek 30/06/2012 tarihli resmi gazetede yayımlanmıştır. Kanunda yer alan düzenlemelerin çok büyük bir kısmı 4857 sayılı İş Kanunu’nda yer almakla birlikte, Kanun, yeni ve önemli birçok düzenlemeyi de beraberinde getirmektedir. Kanunun iş sağlığı ve güvenliği kurallarını esas alarak önleyici, koruyucu, katılımcı ve sorumlu bir sistemi hedeflediği görülmektedir.

Bakanlık verilerine göre ülkemizde her gün ortalama 170 civarında iş kazası olmaktadır. Bunun sonucunda 3- 4 çalışımızın hayatını kaybettiği, 6 -7 çalışımızın ise özürlü kaldığı görülmektedir. Oysa iş kazalarının yüzde 98’inin, meslek hastalıklarının ise tamamının önlenabilir olduğu tahmin edilmektedir.

Aynı zamanda ILO sözleşmeleri ve AB uyum yasaları çerçevesinde çalışma hayatının tamamını kapsayacak modern bir iş sağlığı ve güvenliği yasasının çıkarılması gerekliliği de göz önüne alınarak müstakil “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu” çıkarılmıştır.

Kanunun amacı, *işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, sorumluluk, yetki, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.* Kanunun kapsamı ve etki alanı, yeniden tanımlanarak genişletilmiştir. Önceki İş Kanunu içerisindeki tanımda, en belirgin ve önce çıkan özellik, sanayiden sayılan ve devamlı olarak en az 50 işçi çalıştıran ve 6 aydan fazla sürekli işlerin yapıldığı işyerlerini kapsamaktaydı. **6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu** bu tanıma müstakil bir kanun haline getirerek kapsamını genişletmiştir.

Bu tanım ile birlikte, artık 50 çalışan sınırı ve işin 6 aydan fazla sürekliliği temel tanım olmaktan çıkarılarak, Kamu ve Özel sektöre ait tüm işyerleri ve işlere uygulanacaktır. Böylece, etki alanı genişleyen kanunun içerisine İş Kanunu, Deniz İş Kanunu, Meslek Eğitim Kanunu, Devlet Memurları Kanunu, Borçlar Kanunu çalışanlarına, bu işyerlerinin ve işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerlere de dahil olmak üzere tüm çalışanlarına ve faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanacaktır. Kanun yalnızca, Afet ve Acil durum birimlerinin müdahale faaliyetlerini, Ev hizmetlerini, yanında başkaca kimseyi çalıştırmayan esnaf ile iyileştirme kapsamında çalışan tutuklu ve hükümlüleri kapsam dışında tutmaktadır.

Kanunun, İşveren ile Çalışanların Görev, Yetki ve Yükümlülükleri Bakımından Değerlendirilmesi

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu bütün iş kollarında işçi çalıştıran işverenlere, iş güvenliği sağlığı ve konusunda genel bir sorumluluk yüklemiştir. Kanunun esas hedefi, çalışma hayatını objektif ölçülere göre sevk ve idare ederek, mesleki risklerin önlenmesini, eğitim ve bilgi verilerek her türlü tedbirin alınmasının sağlanması. Bu konular ile ilgili organizasyonların

yapılmasını, gerekli araç ve gereçlerin temini ile sağlık ve güvenlik tedbirlerinin günlük iş hayatına ve değişen şartlara adaptasyonun etkin ve uyumlu biçimde sağlanması için çalışmalar yapmasıdır.

İşveren, çalışanlarına görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu belirler. İşyerinde çalışma düzenini tehlikeye sokacak Risk seviyesini belirler, İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, süreçleri denetler ve varsa uygunsuzlukları giderir. İşyerinde alınan bu tedbirler için, işyeri dışından uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması işverenin bizatihi sorumluluklarını ortadan kaldırmaz. Kanun, işverenin işyerinde çalışanların sağlığı ve güvenliği konularında alacağı her türlü tedbir için katlandığı maliyetleri çalışanlarına yansıtamayacağını açıkça hüküm altına almıştır.

6331 Sayılı Kanun ile ilgili çıkması gereken yönetmeliklerin büyük bir çoğunluğu halen çıkmamış mevzuat tamamlanmamıştır. 21/02/2013 tarihi itibari ile çıkmış olan yönetmelikler ;

1-26/12/2012 tarih ve 28509 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği ve İşyeri Tehlike Sınıfları Listesi

2-29/12/2012 tarih ve 28512 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

3-29/12/2012 tarih ve 28512 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği

4-29/12/2012 tarih ve 28512 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik

5-18/01/2013 tarih ve 28532 sayılı resmi gazetede yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları hakkında Yönetmelik

6-05/02/2013 Tarih ve 28550 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi Yönetmeliği

İşbu raporumuzda 12/12/2012 tarihli raporumuza ek olarak çıkarılmış olan yönetmeliklerin getirdiği yükümlülükler, İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında alması gereken öncelikli tedbirler, İş güvenliği uzmanlığı belgesi , Eğitim Kurumu Başvuru İşlemleri ve Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi (OSGB)'lerinin kurulması konuları incelenmiştir.

İŞVERENİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU KAPSAMINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1. Kanunun 6. Maddesi kapsamında tüm işverenler işyerlerinde, İş Güvenliği Uzmanı, İşyeri Hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirmek zorundadır ilkesini benimsemiştir.

- Kanuna göre, İşverenler tehlike sınıfları göz önüne alınarak, **çok tehlikeli işyerlerinde A sınıfı, tehlikeli işyerlerinde B sınıfı ve az Tehlike işyerlerinde ise C sınıfı belgeye sahip İş Güvenliği Uzmanı ile İşyeri Hekimi ve diğer sağlık personeli çalıştırmakla yükümlü kılınmıştır.**
- İşyerinde gerekli niteliklere sahip personel bulunmaması halinde işveren bu yükümlülüklerinin tamamını veya bir kısmını OSGB'lerden hizmet alarak yerine getirebilir.
- Eğer işverenler, İş Güvenliği Uzmanı ve İş Yeri Hekimini tam gün istihdam edeceklerse ayrıca "İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (İSGB)" de kurmak zorundadırlar. İSGB kurulması zorunlu olan işyerleri kısaca ; Az tehlikeli sınıfta yer alıyorsa 1000 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri , tehlikeli sınıfta yer alıyorsa 750 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri ve çok tehlikeli sınıfta yer alıyorsa 500 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olarak belirlenebilir.
- Tam zamanlı işyeri hekimi görevlendirilen işyerlerinde, diğer sağlık personeli görevlendirilmesi zorunlu değildir.

2. Kanunun 10. Maddesi çerçevesinde işveren maddede yer alan şekliyle risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma yapmak ve yaptırmakla yükümlüdür. 29/12/2012 tarih ve 28512 sayılı Resmi Gazetede İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği yayınlanmıştır.

- Yönetmelik hükümleri uyarınca işveren; "işveren veya işveren vekili, işyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürüten iş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimleri, işyerindeki çalışan temsilcileri, işyerindeki destek elemanları, işyerindeki riskler konusunda bilgi sahibi olan çalışanlardan oluşan bir risk değerlendirmesi ekibini oluşturmakla yükümlüdür.
- Bu ekibi oluşturan işveren **yayımlanan bu yönetmelik hükümleri çerçevesinde** çalışma ortamında bulunan fiziksel, kimyasal, biyolojik, psikososyal, ergonomik ve benzeri tehlike kaynaklarının neden olduğu tehlikeler ile ilgili işyerinde daha önce kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırma çalışması yapılmamış ise risk

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNUN GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLER VE ŞARTLAR

FEYZULLAH ALTAY & AV. NESLİHAN BÜYÜKDİLLAN

değerlendirmesi çalışmalarında kullanılmak üzere; bu tehlikelerin nitelik ve niceliklerini ve çalışanların bunlara maruziyet seviyelerini belirlemek amacı ile gerekli bütün kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaları yaptırır.

- Yapılmış olan risk değerlendirmesi; çok tehlikeli sınıfta iki , tehlikeli sınıfta dört, az tehlikeli sınıfta altı yılda bir yenilenir.
- Ayrıca işyerinin taşınması veya binalarda değişiklik yapılması, işyerinde kullanılan teknoloji, madde veya ekipmanlarda değişiklik meydana gelmesi, üretim yönteminde değişiklikler olması, iş kazası, meslek hastalığı veya ramak kala olay meydana gelmesi, çalışma ortamına ait sınır değerlere ilişkin bir mevzuat değişikliği olması, çalışma ortamı ölçümü ve sağlık gözetimi sonuçlarına göre gerekli görülmesi ve işyeri dışından kaynaklanan ve işyerini etkileyebilecek yeni bir tehlikenin ortaya çıkması hallerinde yapılmış olan risk değerlendirmesi kısmen veya tamamen yenilenir.

3. Kanunun 11. Maddesi uyarınca işveren acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım planları yapmakla yükümlüdür. Düzgün bir risk değerlendirmesi yapılması halinde esasen tüm bu hususlarda kapsamda değerlendirilmiş olacaktır.

4. Kanunun 20. Maddesi uyarınca işveren çalışan temsilcisi atamakla yükümlüdür. İşveren çalışanlar arasından yapılacak seçimle veya seçimle belirlenemezse atama yoluyla (2-50 arası çalışanı bulunan işyerlerinde 1, 51-100 arası çalışanı bulunan işyerlerinde 2, 101-500 arası çalışanı bulunan işyerlerinde 3, 501-1000 arası çalışanı bulunan işyerlerinde 4, 1001-2000 arası çalışanı bulunan işyerlerinde 5, 2001 ve üzeri çalışanı bulunan işyerlerinde 6) çalışan temsilcisi atamakla yükümlüdür.

5. Kanunun 16. Maddesi uyarınca işveren çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerini almasını sağlar.

- Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde; yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgelemeyenler çalıştırılmaz.
- 6 aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara yenileme eğitimi verilir.

6. Kanunun 22. Maddesi uyarınca 50 ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve 6 aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde; işveren İş Sağlığı ve Güvenliği ile

İlgili çalışmalarda bulunmak üzere İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu oluşturmakla yükümlüdür.

- İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu işveren veya işveren vekili, iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi, İnsan kaynakları personel sosyal işler veya idari ve mali işleri yürütmekle görevli bir kişi, varsa sivil savunma uzmanı, varsa formen, ustabaşı veya usta ve çalışan temsilcisinden oluşur.
- Kurul İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirir.
- Kurul İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelikte belirtilen çalışma usullerine uygun olarak çalışır. İşyerinde çalışanlar kurulca konulan kurallar ve yasaklara , alınan kararlar ve tedbirlere uymak zorundadırlar.
- İşveren, kurul için gerekli toplantı yeri, araç ve gereçleri sağlamakla , kurulca hazırlanan toplantı tutanaklarını, kaza ve diğer vakaların inceleme raporlarını, işyerinde yapılan denetim sonuçlarına ait raporları iş müfettişlerinin incelemesini sağlamak amacı ile işyerinde bulundurmakla yükümlüdür.

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI BELGESİ

A Sınıfı (Çok Tehlikeli) İş Güvenliği Uzmanlığı Belgesi: (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle en az dört yıl fiilen görev yaptığını iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile belgeleyen ve (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimine katılarak yapılacak (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendis, mimar veya teknik elemanlara, iş sağlığı ve güvenliği veya iş güvenliği programında doktora yapmış olan mühendis, mimar veya teknik elemanlara, iş sağlığı ve güvenliği alanında müfettiş yardımcılığı süresi dâhil en az sekiz yıl teftiş yapmış mühendis, mimar veya teknik eleman olan iş müfettişlerine verilir.

B Sınıfı (Tehlikeli) İş Güvenliği Uzmanlığı Belgesi: (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle en az üç yıl fiilen görev yaptığını iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile belgeleyen ve (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimine katılarak yapılacak (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendis, mimar veya teknik elemanlara, iş sağlığı ve güvenliği veya iş güvenliği alanında yüksek lisans yapmış olan mühendis, mimar veya teknik elemanlardan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı için yapılacak sınavda başarılı olanlara verilir.

C Sınıfı (Az Tehlikeli) İş Güvenliği Uzmanlığı Belgesi: (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimine katılarak yapılacak (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendis, mimar veya teknik elemanlara verilir.

- **6331 Sayılı Kanunun Geçici 4. Maddesi hükmü gereğince** “Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 4 yıl süreyle (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi ile ;
- Tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü , kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 yıl süreyle (C) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi kaydı ile yerine getirilmiş sayılır.
- **Ayrıca 31/01/2013 tarih ve 28545 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan İş Sağlığı Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile geçici 2. Madde eklenmiştir.** Maddeye göre “üç yıllık mesleki tecrübe ve (C) veya (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip iş güvenliği uzmanları; sektörel düzenleme kapsamında kendi meslek dallarına uygun işlerin yapıldığı işyerleriyle sınırlı olmak üzere, bütün tehlike sınıflarındaki işyerlerinde görevlendirilebileceklerdir.” Bu hüküm maddenin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren yedi yıl geçerlidir.

İş Güvenliği Uzmanlarının Görevleri

Rehberlik: İşyerinde yapılan çalışmalar ve yapılacak değişikliklerle ilgili olarak tasarım, makine ve diğer teçhizatın durumu, bakımı, seçimi ve kullanılan maddeler de dâhil olmak üzere işin planlanması, organizasyonu ve uygulanması, kişisel koruyucu donanımların seçimi, temini, kullanımı, bakımı, muhafazası ve test edilmesi konularının, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına ve genel iş güvenliği kurallarına uygun olarak sürdürülmesini sağlamak için işverene önerilerde bulunmak, iş güvenliği ile ilgili alınması gereken önlemleri işverene yazılı olarak bildirmek.

Risk Değerlendirmesi: İş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapılmasıyla ilgili çalışmalara ve uygulanmasına katılmak, risk değerlendirmesi sonucunda alınması gereken sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda işverene önerilerde bulunmak ve takibini yapmak.

Eğitim, Bilgilendirme ve Kayıt: Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin ilgili mevzuata uygun olarak planlanması konusunda çalışma yaparak işverenin onayına sunmak ve uygulamalarını yapmak veya kontrol etmek.

İş Güvenliği Uzmanlarının Çalışma Süreleri

İş Sağlığı ve Güvenliği kanununa göre, İş Güvenliği Uzmanları aşağıda belirtilen sürelerde görev yaparlar;

1. 10'dan az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışan başına yılda en az 60 dakika.
2. Diğer işyerlerinde;
  - a) Az tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 10 dakika.
  - b) Tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 15 dakika.
  - c) Çok tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 20 dakika.
- Az tehlikeli sınıfta yer alan 1000 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde her 1000 çalışan için tam gün çalışacak en az bir iş güvenliği uzmanı görevlendirilir.
- Tehlikeli sınıfta yer alan 750 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde her 750 çalışan için tam gün çalışacak en az bir iş güvenliği uzmanı görevlendirilir.
- Çok tehlikeli sınıfta yer alan 500 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde her 500 çalışan için tam gün çalışacak en az bir iş güvenliği uzmanı görevlendirilir.

İş Güvenliği Uzmanlarının Belgelendirilmesi

İş güvenliği uzmanlığı belgesi almak isteyen ve sınavda başarılı olan adayların belgelendirme başvurularının değerlendirilmesi amacıyla, her aday için açılacak dosyanın elektronik ortama veya yazılı olarak eğitim kurumları tarafından, eğitim programlarına katılmadan doğrudan sınava girecek olan adayların ise yönetmeliklerde belirtilen nitelikleri haiz olduklarını gösteren belgelerin şahsen veya posta yolu ile Genel Müdürlüğe ibraz edilmesi gerekmektedir.

EĞİTİM KURUMU BAŞVURU İŞLEMLERİ

Eğitim kurumu yetki belgesi almak amacıyla, Genel Müdürlüğe bir dilekçe ve aşağıda belirtilen ekleri ile başvurulur:

1. Ticaret Sicil Gazetesi
2. İmza Sirküleri
3. Eğitim kurumunun sorumlu müdürünün eğitici belgesi ile;
  - a) Ticari şirketler için tam süreli iş sözleşmesi veya kabul şerhli görevlendirme yazısı
  - b) Kamu kurum ve kuruluşları ve üniversiteler için tam süreli görevlendirme yazısı
  - c) Şirket ortağı olanlar, sorumlu müdür olarak da görev yapacaklar ise bu görevi

yapacaklarına dair taahhütname

4. Tam süreli olarak görevlendirilen eğiticilerin iş sözleşmeleri ve eğitici belgeleri
5. Faaliyet gösterilecek yere ait yapı kullanma izin belgesi
6. Faaliyet gösterilecek yere ait tapu senedi veya kira sözleşmesi
7. Faaliyet gösterilecek yere ait olan ve yetkili makamlarca verilen numarataj veya adres tespit belgesi
8. Faaliyet gösterilecek yere ait olan ve bütün bölümleri gösteren 1/50 ölçekli plan
9. Kamu kurum ve kuruluşları için, yalnızca 3, 4 ve 8. maddelerde istenen belgeler yeterlidir
10. Üniversitelerin eğitim kurumu olarak yetkilendirilme taleplerinde başvuru rektörlükçe yapılır

Eğitim Kurumu Yeri ve Yerleşim Planında Aranacak Şartlar

- Eğitim kurumunun bütün birimlerinin, aynı binanın birbirine bitişik daire veya katlarında veya bitişik binaların birbirine bağlantılı aynı katlarında,
- Kuruma ait bir arsa içinde ve birbirine uzaklığı en fazla 100 m olan müstakil binalarda olması gereklidir.
- Genel Müdürlükten izin alınmadan, onaylanmış yerleşim planlarında herhangi bir değişiklik yapılamaz ve yerleşim planında belirtilen bölümler amaçları dışında kullanılamaz.

Derslik ve Diğer Bölümlerde Aranacak Şartlar

- Dersliklerde 15'den fazla kursiyer bulunamaz.
- Dersliklerde kursiyer başına en az 10 metreküp hava hacmi bulunur ve derslikler ile diğer bölümlerin tavan yükseklikleri 2,40 metreden az olmaz. 4 metre üzerinde olan yüksekliklerde hacim hesabı dikkate alınmaz.
  - Derslik ve diğer bölümlerde bulunan pencerelerde; doğal havalandırmaya müsaade edecek şekilde binanın dış cephesinde olması, pencere alanının bulunduğu bölümün taban alanının %10'undan az olmaması ve dersliklerde pencerelerin yerden yüksekliğinin 90 cm'den fazla olmaması şartı aranır.
- Derslik kapılarının genişliği 80 cm'den az olamaz ve kapı kasasının içten içe ölçülmesi ile belirlenir.
- Derslik kapıları dışa doğru açılmalı ve çift taraflı derslik bulunan koridorlarda karşılıklı açılmamalıdır.
- Sorumlu müdür odası en az 10 metrekare olmalıdır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNUN GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLER VE ŞARTLAR FEYZULLAH ALTAY & AV. NESLİHAN BÜYÜKDİLLAN

- Eğitimci odası tek derslik için en az 15 metrekare, birden fazla dersliğin olması durumunda ise en az 25 metrekare olmalıdır.
- Büro hizmetleri, arşiv ve dosya odası en az 15 metrekare, ayrı ayrı olmaları halinde toplamı en az 20 metrekare olmalıdır.
- Her derslik için erkek ve kadın ayrı olmak üzere en az birer tuvalet ve lavabo olmalıdır.
- Dinlenme yeri (kantin) kurum içinde bağımsız bir bölüm halinde veya ayrı ayrı bölümlerden meydana gelebilir ve tek derslik için en az 20 metrekare, birden fazla dersliğin olması durumunda ise en az 35 metrekare olmalıdır.

Eğitim Kurumlarının Belgelendirilmesi ve Vize İşlemleri

Belge almak veya vize işlemlerini yaptırmak isteyen kurumların, Bakanlıkça belirlenen belge veya vize ücretlerini ödemeleri gereklidir. Yetkilendirilmiş kurumlar beş yılını tamamlamasına en az 45 gün kala Genel Müdürlüğe müracaat eder. Vize işlemlerini tamamlamayan kurumlar askıya alınır ve 6 ay süre tanınır, 6 ay içerisinde işlemlerini tamamlamayan kurumların yetki belgeleri iptal edilir.

ORTAK SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ (OSGB)

Kamu kurum ve kuruluşları, organize sanayi bölgeleri ile TTK'ya göre faaliyet gösteren şirketler tarafından, işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunmak üzere kurulan gerekli donanım ve personele sahip olan ve Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlardır.

- OSGB kurulabilmesi ve hizmet sunabilmesi için tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan en az bir;
    - İşyeri hekimi
    - İş güvenliği uzmanı
    - Diğer sağlık personeli
- İstihdamı zorunludur.
- Herhangi bir OSGB'de görevlendirilen personel başka bir OSGB'de görev alamaz.
  - OSGB'ler, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesine ve personel sayısına yetecek asgari büyüklükte; işyeri hekimi tarafından kullanılmak üzere en az 10 metrekarelik muayene odası, 15 metrekarelik ilk yardım ve acil müdahale, 10 metrekarelik iş güvenliği uzmanı odaları ile 12 metrekarelik bekleme yeri, uygun büyüklükte arşiv odası ve en az bir tuvalet ve lavabodan oluşmalıdır.
  - OSGB 'lerin zemin katta veya müstakil binalarda kurulması esastır.

OSGB'lerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

OSGB'ler,

- İşyerinde sağlık ve güvenlik risklerine karşı yürütülecek her türlü koruyucu, önleyici ve düzeltici faaliyeti kapsayacak şekilde, çalışma ortamı gözetimi konusunda işverene rehberlik yapılmasından ve öneriler hazırlayarak onayına sunulmasından,
- Çalışanlara yapılacak sağlık gözetiminin uygulanmasından,
- İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ve bilgilendirmeleri konusunda planlama yapmaktan,
- İşyerinde kaza, yangın, doğal afet ve bunun gibi acil müdahale gerektiren durumların belirlenmesi, acil durum planının hazırlanması, ilk yardım ve acil müdahale bakımından yapılması gereken uygulamaların organizasyonu ile ilgili diğer birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmasından,
- Yıllık çalışma planı, yıllık değerlendirme raporu, çalışma ortamının gözetimi, çalışanların sağlık gözetimi, iş kazası ve meslek hastalığı ile iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin bilgilerin ve çalışma sonuçlarının kayıt altına alınmasından,

sorumludurlar.

- İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunmak üzere OSGB'lerce görevlendirilen işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı tarafından saklanması gereken onaylı defter suretleri, OSGB arşivinde tutulur ve istenmesi halinde denetime yetkili memurlara gösterilir.
- OSGB'ler, herhangi bir sebeple faaliyetlerini bırakmaları veya belgelerinin Genel Müdürlükçe iptal edilmesi halinde 30 gün içerisinde yetki belgelerinin asıllarını Genel Müdürlüğe iade ederler.
- OSGB'lerden hizmet alınması durumunda OSGB ile işveren arasında sözleşme imzalanır.

OSGB Başvuru İşlemleri

OSGB kurmak için bir dilekçe ve aşağıdaki ekler ile birlikte Genel Müdürlüğe (İş Sağlığı ve Güvenliği Gen. Müd.) başvuru yapılır.

1. Ticari şirketler için Ticaret Sicil Gazetesi ve imza sirküleri.
2. Tam süreli görevlendirilen kişilerin iş sözleşmeleri veya görevlendirme belgeleri ile bu kişilere ait işyeri hekimliği, iş güvenliği uzmanlığı, diğer sağlık personeli belgeleri.
3. OSGB'nin sorumlu müdürünün kabul şerhli görevlendirme yazısı.
4. Yapı kullanma izin belgesi.

5. Yetkili makamlarca verilen numarataj veya adres tespit belgesi.
6. Kira sözleşmesi veya tapu senedi.
7. Onaylanmış 1/50 ölçekli plan.
8. Faaliyet gösterilecek yerde yangına karşı gerekli tedbirlerin alındığına ve bu yerde OSGB açılmasında sakınca olmadığına dair yetkili merciler tarafından verilen belge.
9. Kamu kurum ve kuruluşlarının başvuruları için yalnızca 2,3,7 ve 8. maddeler geçerlidir.
10. Organize sanayi bölgelerinde kurulacak OSGB'ler için, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili biriminden alınmış organize sanayi bölgesine sicil numarası verildiğine dair yazı.

NOTLAR:

- ❖ Konya'da yaklaşık 10-12 civarında iş sağlığı ve güvenliği konusunda faaliyet ticari gösteren kuruluş bulunmaktadır.
- ❖ İş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitim veren sadece bir firma vardır. (OSGEM-Ortak Sağlık Güvenlik Eğitim Merkezi Ltd. Şti.)
- ❖ OSGB'lerin vermiş olduğu hizmetlerin bedelleri işyerlerinin çok tehlikeli, tehlikeli ve az tehlikeli sınıfta yer alıp almamasına ,çalışan sayısına vs. nedenlere bağlı olarak değişiklik göstermektedir. OSGB'lerin verecekleri hizmetlerin bedelleri noktasında bir standart belirlenmemiştir. Bu alanda faaliyet gösteren firmaların azlığı nedeni ile firmalar birbirinden çok farklı hizmet bedelleri belirlemede bu bedeller bazen çok afaki miktarlara ulaşmaktadır. Odalar tarafından OSGB kurulması piyasanın hizmet bedeli noktasında dengelenmesine yardımcı olabilecektir.
- ❖ Odalar OSGB kurabilecekleri gibi İş Sağlığı ve Güvenliği eğitim merkezinde kurabilirler. Hizmet bedellerinin çok aşırı seviyelere yükselmesinin en önemli nedenlerinden birisi piyasada yetişmiş , mevzuatla belirlenen şartları taşıyan İş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli sayısının çok az olmasıdır. Örneğin (A) sınıfı İş güvenliği uzmanlığı belgesi sahibi İş güvenliği uzmanı çok azdır. Buna bağlı olarakta mevcut uzmanların istedikleri rakamlar çok yüksek olmaktadır.

Bu sorunun önüne geçebilmek amacı ile "(B) sınıfı İş güvenliği uzmanlığı belgesi sahibi İş güvenliği uzmanlarının 4 yıl (A) sınıfı İş güvenliği uzmanlarının bakabileceği işyerlerine hizmet verebilecekleri , (C) sınıfı İş güvenliği uzmanlığı belgesi sahibi İş güvenliği uzmanlarının 3 yıl (B) sınıfı İş güvenliği uzmanlarının bakabilecekleri işyerlerine hizmet verebilecekleri" hüküm altına alınmıştır. Yine yapılan son değişiklikle "üç yıllık mesleki tecrübe ve (C) veya (B) sınıfı İş güvenliği uzmanlığı

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNUN GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLER VE ŞARTLAR FEYZULLAH ALTAY & AV. NESLİHAN BÜYÜKDİLLAN

belgesine sahip iş güvenliği uzmanları; sektörel düzenleme kapsamında kendi meslek dallarına uygun işlerin yapıldığı işyerleriyle sınırlı olmak üzere, bütün tehlike sınıflarındaki işyerlerinde görevlendirilebileceklerdir.”

Bu düzenlemeler ile (A) ve (B) sınıfı iş güvenliği uzmanı olarak çalışabilecek nitelikteki uzman sayısı artmakta ve buna bağlı olarak iş güvenliği uzmanlarının talep edecekleri ücretlerde ve dolayısı ile OSGB'lerin talep edecekleri ücretlerde azalma meydana gelecektir.

Odalarca böyle bir eğitim merkezi kurulması ; daha fazla sayıda iş güvenliği uzmanı ve diğer personelin yetişmesine ve yine OSGB'lerce talep edilen hizmet bedellerinin biraz daha uzun vade de dengelenmesine yardımcı olacaktır.

Ayrıca eğitim merkezi kurulması halinde bu eğitim merkezine sadece Konya'dan değil Türkiye'nin her yerinden eğitim için başvuru gelebilecektir. Böylece bütün ülke genelinde iş sağlığı ve güvenliği uzmanı yetiştirilmesine katkıda bulunulabilecektir.

- ❖ Odalar veya OSB tarafından bir OSGB kurulması halinde hali hazırda oda üyesi olan diğer eğitim ve danışmanlık firmaları tepki gösterebilir, üye niteliğinde olan bu firmalar ile Odalar ters düşebilir. Her ne kadar amaç fiyatları dengelemek olsa da aynı alanda faaliyet gösteren firmalarla bir rekabet söz konusu olabilecektir.
- ❖ Odalar Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşu olarak OSGB veya Eğitim Merkezi kurabilecekleri gibi, hali hazırda faaliyet gösteren Konya Abigem A.Ş. bünyesinde de bu hizmetleri üyelere sunulabilir.
- ❖ Böyle bir hizmet verilmesi halinde kurulacak OSGB veya Eğitim Merkezinde tam zamanlı çalışacak personel istihdamı zorunlu olacaktır. Ayrıca bu hizmetlerin verilebilmesi için OSGB ve Eğitim Merkezi işyerinin taşınması gereken şartlar yukarıda açıklanmış olup bu şartların yerine getirilmesi gerekmektedir.

KONYADA FAALİYET GÖSTEREN BAKANLIKÇA YETKİLENDİRİLMİŞ OSGB'LER:

- 1- İSM (İş Sağlığı Merkezi) Sağlık Güvenlik ve Eğitim San.ve Tic.Ltd.Şti.
- 2- Beşhekim Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi
- 3- AKADEMİ İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği San.Tic.Ltd.Şti.
- 4- OSGEM Ortak Sağlık Güvenlik Eğitim Merkezi San.veTic.Ltd.Şti.
- 5- GENÇ HEKİM Sağlık Eğitim İş Güvenliği Temizlik İnşaat San.ve Tic.Ltd.Şti.
- 6- Tez Medikal Sağlık Turizm A.Ş.
- 7- DETAM Danışmanlık Eğitim Teknik Araştırma Mühendislik Ltd.Şti.
- 8- OMEGA İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Isıtma ve Soğutma Sist. İth. İhr. San. Tic. Ltd. Şti.
- 9- GÖZLEM İş Sağ. Ve İş Güv. Çev. Eğt. Ve Müh. San. ve Tic. Ltd. Şti.

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNUN GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLER VE ŞARTLAR

FEYZULLAH ALTAY & AV. NESLİHAN BÜYÜKDİLLAN

10- İşçi Sağlık Medikal ve Eğitim Hizm. Tic. Ltd. Sti. (Konya Şubesi)